

Allemannsretten og dens utfordringer

Av Torgeir H. Persett (tekst og foto)

Få ting utfordrer mer enn dobbeltmoral. Når jeg leser om allemannsretten i "Fjell og Vidde", juni 2006, leser jeg dobbeltmoral. Lokalt kan trusselbildet som beskrives enkelt kobles til allmennhetens mulighet for å passere langs sjøen over den lokale turistforeningsleders strandeiendom i Stavanger kommune. Her har friluftslivet spinkle kår. Dette selv om ferdselsretten i området ifølge relevante høyesterettsavgjørelser bør være uomtvistelig. Og tar man i betraktning at det en gang var en strandvei her, blir saken ytterligere pikant.

En bit av det som enda er igjen av den gamle veien. Her på vei mot stranden fra nord.....

... men veien blir snart til plen og hage. Med plener, gjerder og porter i flere omganger avstenges allmennheten, før man til slutt kommer til turistforeningslederens godt 'avskjermede' eiendom.

Allemannsretten er helt klart truet. Turistforeningen og "Fjell og Vidde" har gode grunner for å rope et varsku. I det aktuelle strandområdet er folks rett i realiteten lagt fullstendig død. Kommunen har så langt forholdt seg passiv. Svært så passiv. Man har i deler av området endog tillatt den utviklingen "Fjell og Vidde" beskriver og advarer mot. Så her utfordres også turistforeningen sentralt til å bidra med nødhjelp. Allemannsretten er verd å slåss for uansett variant, sted og grunneier. Den lokale turistforening er naturlig nok mer opptatt av Ryfylkeheiene og Jærstrendene. Og skal selvfølgelig ha ros for arbeidet som der er gjort. Lederens strandeiendom får imidlertid ligge utilgjengelig for folk flest.

Regulert turvei

Det er en kjent sak at det midt på nittenåtti-tallet ble regulerte en turvei langs sjøen her. Utvider vi området litt, er planene enda eldre. På alder med strandloven og vel så det. Å planlegge for allmuen forbi velsituerte lommebøker er ikke enkelt. Det vet vi. Også i dette området ble det til planmessige kvasiløsninger når lommeboka ble truende tykk. Over turistforeningslederens eiendom er imidlertid planer og kart grønne. Men turveien altså i det blå.

Lenge har vi hørt kommunen si at realiseringen er prioritert. Stavanger kommune har i flere omganger mottatt statlige friluftskroner, blitt dekorert med Miljøverndepartementets bymiljøpriser, men lite synlig har så langt skjedd med planene for akkurat dette området. Tvert imot. I dag er fremkommeligheten langs sjøen her skrøpeligere enn noensinne. Noen har så visst fått kommunal særbehandling. Alexander L. Kiellands Stavanger synes fortsatt å være i live, om enn i nye og mer tidsmessige varianter. Mens noen av byens grunneiere for en slikk og ingenting har fått ekspropriert sine eiendommer til friluftsmål, er dette området blitt liggende.

Deler av området til grunneieres relativt frie videreutvikling. Ulikebehandlingen er tydelig. Her lukter det relasjonsstyring. Dessverre.

Friluftskart

En liten fersk trykksak forteller litt om særbehandlingen. Muligens tilfeldig, men likevel illustrerende. Nylig har kommunen utgitt et fri-

Turkart for den aktuelle bydelen. Fra "Friluftskart for Stavanger" utgitt av Stavanger kommune. Turistforningslederens eiendom, 'STF', avmerket av undertegnede.

luftskart med turforslag i Stavanger. Brosjyren er delvis finansiert av departementets bymiljøpris for 2005. Her finner vi mange og varierte turalternativer. Kartet er fullt av røde turveier i det grønne, over både offentlig og privat grunn. Flott, vi har da noe å være glad for. Skryt til byens parksjef for det. Men langs den aktuelle strandsonen – en strekning på et par km – er friluftskartet uten turmuligheter. Dette selv om deler av området er tilgjengelig, og har vært i daglig bruk lenge. I 'turistforeningens' nære omgivelser er det imidlertid avstengt. Og av en eller annen årsak holder kommunens turforslag god avstand.

Jeg gjentar meg selv for n-te gang når jeg sier det er på tide det offentlige rydder skikkelig opp. Det får tale for seg. Området var bestemt for friluftsmål lenge før de fleste av dagens grunneiere fikk hjemmel til sine eiendommer. En realisering bør derfor ikke overraske noen. Saken burde være enkel. Tilfeldig kommunal forvaltning, og en påviselig vinglete fylkesmann, har likevel tillatt tiltak i strid med både lovverkets og planers intensjoner. Skal en i dag få til fullverdige løsninger, er her klart en jobb å gjøre. Både økonomisk og rent praktisk. Den får stat og kommune ta. Det forventes imidlertid at turistforeningen etter hvert aktivt hjelper en offentlighet som ikke alltid praktiserer i tråd med sin markedsføring. Om turistforeningen gjennom sine nettverk skulle bidra til det motsatte, dokumenterer foreningen at også der i gården går relasjonene foran idealene.

ooooOOoooo